

NORRKÖPING
KOMMUNSTYRELSEN

YTTRANDE

1(4)

2024-03-28

Vårt diarienummer
KS 2024/0375 1.1.2

Handläggare, titel, telefon
Anne Olofsson, strateg hållbar utveckling
011-15 11 20

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034 (SOU 2024:3)

KU 2024/00162

Norrköpings kommun har beretts möjlighet att som remissinstans inkomma med yttrande gällande *Betänkandet Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034*.

Norrköpings kommun avger generella synpunkter samt yttrande över åtta av betänkandets förslag.

Generella aspekter

Norrköpings kommun ställer sig positiv till betänkandets förslag.

Synpunkter

Norrköpings kommun anser att betänkandets förslag har goda möjligheter att uppnå intentionen att stärka judiskt liv i Sverige för framtida generationer.

Vi framhåller i detta att förslagen stärker både arbetet mot den ökande antisemitismen i Sverige och behovet av trygghet och säkerhet för den nationella minoriteten judar. Strategin stärker även kraften att öka kunskapshöjande insatser till det offentliga såväl som till majoritetsbefolkningen i Sverige.

Det sammantagna resultatet, om strategin är framgångsrik, bör bidra till framtida generationers förbättrade möjligheter att leva ett judiskt liv i Sverige.

Norrköpings kommun vill dock särskilt fästa uppmärksamhet på att judisk närvaro finns, förutom i de tre största städerna samt i Norrköping, även på orter och i städer som saknar synagoga eller ett judiskt lokalt civilsamhälle. Detta perspektiv bör bevakas inom strategin för att ge likartade förutsättningar till judar i Sverige att leva ett judiskt liv oavsett vistelse- eller boendeort.

5.1.6 Pilotkommuner

Synpunkter

Samverkan mellan det offentliga och de lokala judiska organisationerna kan underlättas och stärkas genom förslaget. Det främjar också delaktighet och inflytande från det judiska civilsamhället.

Genom att pilotkommunerna tilldelas ett statsbidrag förbättras möjligheten till samverkan med det judiska civilsamhällets organisationer. Det utjämnar även villkoren gentemot övriga nationella minoriteter som erhåller statsbidrag.

Norrköpings kommun anser att inför val av ytterligare fler pilotkommuner än de tre största städerna bör det vara meriterande om dessa har judisk närvaro i nutid samt har haft närvaro som påverkat ortens historia och kultur.

5.2.1 - Uppföljning av statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder

Synpunkter

Betänkandets övervägande om att möjliggöra eventuellt andra åtgärder och fler åtgärder för att tillse trygghet och säkerhet är kontinuitetsbärande eftersom behovet av trygghet och säkerhet för judar och judiska organisationer behöver vara starkt och garanteras över tid.

Kunskapshöjande insatser riktade till majoritetsbefolkningen måste dock gå hand i hand med åtgärder som skapar ökad trygghet och säkerhet.

5.3.3 - Hänsyn till judiska helgdagar vid ledighet, prov och tentamina

Synpunkter

Förslaget bör beaktas för alla nationella minoritetsgrupper så att målkonflikter inte uppstår dem emellan.

5.4.2 - Statens skolverk ska ta fram undervisningsmaterial om den judiska minoriteten

Synpunkter

Det preventiva arbetet mot antisemitism och antisemitiska uttryck måste börja tidigt och vi vet att antisemitism förekommer inom skolans område idag. Statens skolverk är därför en mycket viktig aktör för det material som kommunernas skolor har att använda sig av i undervisningen. Det är av stor vikt att det är aktuellt och speglar den judiska minoritetens liv historiskt såväl som i nutiden.

Fel! Okänt namn

5.5.2 Förstärkt stöd till det judiska civilsamhället

Synpunkter

Kommunen ser positivt på att stödet ska ges under hela strategins tidsperiod. Judiska organisationer och andra judiska företrädare är av stor betydelse för att kunna utveckla goda samarbeten i genomförandet av strategin. Att det judiska civilsamhället får förbättrad möjlighet till ekonomiskt stöd för att kunna delta med kunskap, kompetens och aktiviteter i arbetet är därför ett viktigt steg för att bredda och även möjliggöra att kunskap och kompetens kommer majoritetsbefolkningen såväl det offentliga till dels.

5.5.5. Förstärkt stöd till judiska byggnader och platser

Synpunkter

Judiska byggnader och platser berättar och påminner om judisk kultur, tro, tradition och liv. Det är inte bara de fysiska byggnaderna och eller platserna som sådana som behöver bevaras och vårdas, de utgör också levande landmärken för judiskt liv och kan därför även ses som kulturbärare i staden eller orten.

Att byggnader med stort kulturvärde lokalt såväl som nationellt, därför ges erforderligt ekonomiskt stöd för behov som rör funktion och fysisk status är viktigt. Norrköpings kommun ser positivt på betänkandets förslag om öronmärkning för ekonomiskt stöd till förstärkt vård av judiska byggnader och platser om 10 miljoner under åren 2024-2026.

Norrköpings kommun anser att denna satsning bör fortsätta även efter 2026 då renoveringar av kulturbyggnader och dess inventarier eller platser med kulturvärde ofta kräver både försiktighet och tid eftersom till exempel materiell status kan vara känslig för yttre påverkan. Detta kan ha inverkan på tidsaspekten vid renovering eller förstärkande insatser. Hänsyn bör därför tas till både skick och tidsaspekt vad gäller denna satsning som också bör öppnas för ekonomiskt stöd i en eventuell förlängning.

5.6.3 Viktigt med uppdrag till Lunds universitet om utbildning av jiddischlärare och utbildning i jiddisch samt 5.6.4 Det offentliga skall göra relevanta prioriteringar av arbetet med jiddisch

Synpunkter

Betänkandet betraktar jiddisch som ett kulturbärande språk eller kulturarv och inte som ett vardagligt modersmål. Denna faktakunskap är viktig för offentliga aktörer i arbetet med nationella minoriteter och ökar möjligheten att vitalisera kraften i annat stöd till den judiska nationella minoriteten lokalt. Exempelvis att mer intensivt stärka även kulturell samverkan med det judiska civilsamhällets organisationer och på så sätt höja

Fel! Okänt namn

majoritetssamhällets kunskap om jiddisch som kulturellt betydelsefullt inom judiskt liv.

Norrköpings kommun anser det dock viktigt att jiddisch ges fortsatt erforderlig status och bevaras som bärare av judisk kultur genom de finansierade satsningar som föreslås med utbildning av jiddischlärare och utbildning i jiddisch vid Lunds universitet samt uppdraget till Språkcentrum för jiddisch vid Institutet för språk och fornminnen. Detta är avgörande för språkets bevarande i Sverige.

NORRKÖPINGS KOMMUN

Sophia Jarl
kommunstyrelsens ordförande